

POTOVANJE NA JAPONSKO

(Nadaljevanje iz št. 6)

Obiskali ste nekatere tovarne in se gotovo zanimali za tehnologijo proizvodnje elektroinstalacijskega materiala in gospodinjskih aparatov. Kaj nam o tem lahko poveste?

Skupina, s katero sem potoval, je bila sestavljena zelo heterogeno, zato tudi ni bilo mogoče zadovoljiti vseh želja. Ogedali smo si tovarno elektrone in navigacijskih naprav, tovarno barv, tekstilno tovarno in tovarno avtomobilov. Taka raznolikost je bila možnost spoznavne tehnologije v posameznih panogah. Pričakoval sem več, kot sem videl o dosežku razvoja tehnologije v tovarnah na Japonskem. To poudarjam zato, ker menim, da nas v Evropi ni potrebno biti strah zaradi razvoja naše evropske tehnologije. Japonci imajo zelo posrečene in enostavne rešitve, ki sicer omogočajo dokajšnjo kvaliteto izdelkom, vendar pa imajo na področju elektroinstalacijskega materiala vseeno enostavno proizvodnjo in potrošnjo. Predpisi, ki veljajo na evropskem tržišču o kvaliteti elektroinstalacijskega materiala, so trikrat strožji od japonskih. Blago iz področja elektroinstalacijskega materiala je tipično azijsko-afriško blago z poenostavljenim načinom instaliranja, v glavnem z nadumetnim materialom in pa seveda v boljših zgradbah z fiscidi, kar pomeni, da je centralno mesto v objektu z elektronsko regulacijo.

Kar pa se tiče izdelkov široke potrošnje, pa imajo izvirne ideje in kvalitetne rešitve. Na področju plastičnih mas so že tako daleč, da z njo skoraj 75% nadomeščajo kovino s plastično maso povsod tam, kjer ni potrebno prevažanje.

Proizvodnja je enostavna, avtomatiziranih procesov razen procesne proizvodnje nisem imel prilike videti z izjemo v procesni proizvodnji barvne industrije in avtomobilske, kjer so se-

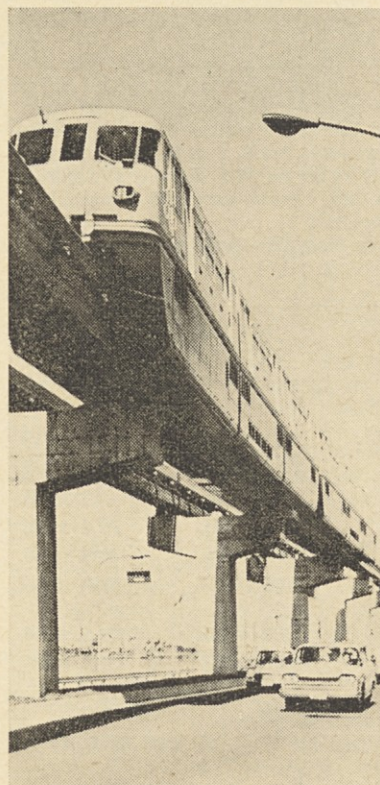
rije ogromne. Tu je mehanizacija na višku. Na področju artiklov široke potrošnje in proizvodnje elektronskih in navigacijskih naprav, nisem videl posebnih rešitev v tehnologiji.

Kot poslanca gospodarskega zbora skupščine SRS vas je gotovo zanimalo tudi sedanje in perspektivno sodelovanje med Jugoslavijo in Japonsko ter odnos ljudi do Jugoslavije?

Japonci nas poznajo kot Jugoslovane. Vsak ve za Jugoslavijo, pozna Tita ter naš gospodarski in politični sistem. To ni potrebno posebej poudarjati za gospodarstvenike, saj sem v razgovoru z njimi ugotovil, da se zanimajo za Jugoslavijo in sodelovanje v obliki licenc, kooperacije in podobno. Seveda je tudi dosti omejitev kot npr. ogromna razdalja, jezik, saj so Japonci komaj pred petimi leti začeli uvajati angleščino kot poslovni jezik ter izredna zaprtost japonskega tržišča na uvoz.

To so seveda nekatere omejitve, kar pa ne pomeni, da ni možno sodelovanje. Povedali so nam še o dveh uspešnih kooperacijah med Slovenci in Japonci v barvni industriji, poleg tega pa imajo nekatere naše večje tovarne kot Energoinvest, EI Niš, Iskra itd. že svoja predstavništva na Japonskem, ki ocenjujejo in pripravljajo možnosti za eventualne kooperacije, prodajo itd. Japonci imajo zelo visoke carine kot zaščito domači industriji. Nemogoče si je zamisliti nekemu Japoncu, da bi kupil kakšen drug avto kot japonski. Videl sem le dva mercedesa, ostalo so japonski avtomobili, ki so po kvaliteti nad evropskim. Vsa prestavljanja že pri manjših vozilih so avtomatična, volan je na desni, vožnja po levi strani cestišča.

Gotovo ste se neprestano zavedali, da ste direktor Elme in skušali poiskati možnosti za sodelovanje naše tovarne z japonsko industrijo?

Tokijska enotirna železnica

Izdelki, ki sem jih prinesel s seboj, bodo zanimiv študij za naše projektivce tako s področja elektroinstalacijskega materiala kot s področja široke potrošnje. Ugotoviti bomo morali, kateri izdelki so interesantni za nas, kakšne so naše možnosti, in kako se bodo posli razvijali z Rowento. V vsakem slučaju pa mora biti teren pripravljen, le akcijo je potrebno začeti. Možni kontakti bi po mojem bili s firmama Joalšida in Joašin, s katerima sem navezal stike. V teh pol leta naj bi proučevali izdelke, ki so za nas interesantni in nato zahtevali vzorce in ostalo dokumentacijo, ki bi bila potrebna za odločitev. Prvi stiki so torej opravljeni, o rezultatu pa je težko govoriti, kajti o tem odločajo ekonomske in druge koristi naše tovarne.

Tovariš direktor, kaj bi kot zaključek povedali članom kolektiva in družim bralcem Stika o vašem potovanju?

Poudarim naj, da moji kontakti na Japonskem pomenijo za Elmo določeno oporo glede nadaljnje orientacije, kolikor ne bi mogli najti rešitev, se lahko povežemo z Japonci. Prodaja na Japonsko bo verjetno problematična, zaradi visokih carin, njihovega načina življenja in pogleda na izdelke. Možna pa je vsekakor sodelovanje na področju kooperacije ali nabava licenc. To bi bilo za nas najzanimivejše. Mogoča pa je tudi kompenzacijska prodaja (izravnava), kar pomeni uvoz določenih izdelkov v Jugoslavijo in izvoz surovin na Japonsko.

To so realne možnosti, kajti Japonci zelo skrbijo za uravnovešene lastne bilance napram sleherni državi. Poudariti pa moram, da Japonci poznajo dinar, ne poznajo pa šilinga ter poznajo Jugoslavijo, ne poznajo pa Avstrije. Govoril sem le o nekaterih primerih, ki sem jih imel priliko videti. Lahko pa povem, da vlada na tržišču dolar, ameriški vpliv ter japonska kultura in delovna navada.

Marjan Horvat

NA POSLOVNEM OBISKU

je bil pomočnik direktorja tovarne Rowenta, gospod Vehlhaber. Ob tej priložnosti smo mu zastavili nekaj vprašanj:

1. Kakšen je Vaš vtis o podjetju ELMA?

Dobil sem vtis, da je tovarna Elma dobro organizirana ter da se lahko prilagaja mednarodnim razmeram. V posameznih obratih je red in čistoča na ustrezni višini. Delovni tempo je hiter in človek ima občutek, da vsak delavec dela z veseljem. Tudi delovne priprave, socialne prostore in rekreacijske naprave imate v redu (so pri roki). Iz tehnološkega vidika je Elma, iz tega kar sem imel priliko slišati pred leti od svojih sodelavcev, naredila precejšen skok naprej. Nujno bo treba pristopiti k avtomatizaciji posameznih delovnih mest. V tej zvezi bo treba investirati tako, da bodo materialni tokovi in učinki dali boljše delovne rezultate.

2. Kaj lahko po Vašem mnenju v prihodnje pričakujemo v odnosih med tovarnama Rowenta in Elma?

Glede vprašanja, kako se bodo razvijali odnosi med Elmo in Rowento, bi dejal naslednje: Naše skupno sodelovanje in kooperacija se je v zadnjih dveh do treh letih zelo pospešila in rezultati so sedaj že vidni. Ugotavljamo, da je veliko možnosti za izdelavo nadaljnje kooperacije še odprtih in vseh področjih malih gospodinjskih aparatov. Rowenta je kot specialist iz tega področja pripravljena Elmi pomagati v nadaljnji izdelavi in kooperacijo razvijati tudi na druge izdelke in ne samo na likalnike kot do sedaj. Zelo važno pa je pri tem predvidevati za naprej in upoštevati Elmine načrte, ki jih je predložila direkcija Elme z izdelavo programa malih gospodinjskih aparatov v bodočnosti. Mi smo zelo zadovoljni, ker je bil za nadaljnjih 6 let za direktorja Elme ponovno izvoljen ing. Vavpotič, saj je s tem zagotovljena nadaljnja izvedba kooperacije. Mislim, da so dobri medsebojni odnosi vodilnih ljudi Elme in Rowente predpogoj za nadaljnje uspešno sodelovanje.

3. Ker ste prvič v Sloveniji, kakšen vtis ste dobili o naši deželi?

Sedaj sem prvič v Sloveniji, na žalost za zelo kratek čas. Vidim, da je to prekrasna dežela z veliko naravnih lepot in z neizkoriščenimi možnostmi za turizem zlasti na vasi. O lepotah Slovenije dam lahko le najboljše izjave in menim, da bom kmalu zopet obiskal to deželo. Ko se bom vrnil domov, bom svojim prijateljem povedal o lepotah Slovenije.

Zlati paviljon — zgrajen v letu 1394

Slabi rezultati

Pričakovanje, da bomo v mesecu juniju proizvedli in prodali več kot meseca maja, se ni uresničilo. Zaradi težav z dobavo pločevine za kape likalnika in delno tudi zaradi težav s kadri na avtomatih smo imeli v mesecu juniju za 7000 točk (NNU) manjšo proizvodnjo kot v mesecu maju. Zaradi takega stanja v proizvodnji tudi prodaja ni uresničila napovedanega obsega prodaje (170.000 NNU), čeprav po njihovem zagotovitvi na tržišču ni težav s prodajo naših izdelkov).

Z doseženimi rezultati v mesecu juniju ne moremo biti zadovoljni, vendar zadeva ni kritična, ker imamo za mesec julij precej stvarne možnosti in zagotovila, da se bo stanje v proizvodnji občutno zboljšalo. Po predvidevanjih šefa gospodarske priprave proizvodne bomo v juliju mesecu proizvedli za 170.000 NNU izdelkov, po mnenju šefa prodajno projektivne službe pa bomo v istem mesecu prodali vsaj za 165.000 NNU naših izdelkov.

Ce upoštevamo obe napovedi (obseg proizvodnje in prodaje) in dejstvo, da je mesec julij čas dopustov, ko bo precejšen del izplačil bremenil sklad nadomestil, ne pa tekoči (mesečni) sklad osebnih dohodkov, tedaj lahko računamo, da bo naslednji mesec NEP večji od 20%. Ta podatek je razveseljiv in ugoden tako za tiste, ki se bodo v tem mesecu vrnili z dopustov »z usahnjenimi denarnicami«, kakor tudi za tiste, ki bodo na svojih delovnih mestih kljubovali julijski vročini. Upam, da se bo tudi tokrat napoved uresničila s tako zanesljivostjo, kot se je v preteklih mesecih.

Za tiste, ki spremljajo gibanje osebnega dohodka bolj podrobno, bodo tudi tokrat najbolj zgovorni podatki iz naslednje tabele:

Povpreč. štev. NNU (točk)	Junij 163,132	Maj 178,858	April 176,262
Mesečni sklad OD (NNU × 9,50 din)	155,0 milij.	167,1 milij.	167,5 milij.
Sklad nadomestil (20%)	31,0 milij.	33,4 milij.	33,5 milij.
Pogodbena dela	2,4 milij.	3,3 milij.	2,6 milij.
Izplačilo »po času«	68,2 milij.	68,7 milij.	70,6 milij.
Izplačilo »po učinku«	38,7 milij.	38,7 milij.	39,5 milij.
Izplačilo za NEP	14,1 milij.	22,8 milij.	20,7 milij.
Izplačila iz sklada nadomestil (ca)	32,0 milij.	30,0 milij.	25,1 milij.
Ostanev v skladu nadomestil	34,6 milij.	34,9 milij.	31,5 milij.
Število ur za delo »po času in učinku«	148,453	146,880	153,072

FRANC KRIŽAJ

Z drugimi kolegi zastopniki sem bil po dopoldanskem komercialnem sestanku povabljen na zasedanje delavskega sveta.

Razvojni program podjetja za obdobje od leta 1970—1975 je prav gotovo točka dnevnega reda, ki zanima slehernega člana našega kolektiva.

Predsednik DS prebere dnevni red ter predlaga dodatno točko: »Pritožba tov. Staneta Hribarja na odločbo o premestitvi«.

Ker je na zasedanju bil prisoten tov. Hribar, predsednik predlaga, da se ta točka dnevnega reda obravnava kot prva. Člani DS so predlog sprejeli.

Poudarjam, da tega članka ne pišem iz kakršnegakoli osebnega nagiba

dela na tem delovnem mestu ni zagrešil niti ene napake.

Takšen je bil uvod v razpravo k prvi točki.

Po naključju sem sedel nasproti tov. Hribarja, ki je sedel nekam sključeno in nekeje v notranjosti mi je bilo hudo, saj poznam tovariša Hribarja že 14 let.

Sledila so pojasnila, ki so jih podali direktor, šef proizvodnje in obratovodja nekovin.

Najbolj v spominu mi je ostalo pojasnilo, ki ga je podal šef proizvodnje tov. Franc Ravnikar. Dejal je: »Delo v obratu nekovin zahteva celega človeka. Delovodji je zaupano delo vseh delavcev ene izmene ter sorazmerno velika materialna odgovornost. V tem obratu skoraj ni orodja, katerega vrednost bi

Razgovor s sekretarjem OOKK tovarišem Bogatajem

Za današnji razgovor smo izbrali sekretarja OOKK Elme, da bi nam odgovoril na nekaj vprašanj o vlogi in dejavnosti komunistov in njihove organizacije v sedanjih družbenih razmerah. Razgovor naj bi ne le predstavil tov. Bogataja vsem tistim, ki ga še ne poznajo, pač pa naj bi zajel probleme, ki so aktualni za ZK.

Povejte nam, zakaj ste stopili v Zvezo komunistov?

Vedno sem živel kot komunist, tudi ko še nisem bil član, saj sem v programski orientaciji Zveze komunistov videl nekaj naprednega, nekaj tistega, za kar se spleča boriti, pa čeprav se ne strinjaš z vsemi ukrepi, ki se v socialistični družbi izvajajo. Z vstopom v ZK sem dobil tudi možnost pregleda nad bistvenimi problemi družbe in človeka, kar pa nalaga komunistom večje dolžnosti in meni kot sekretarju OOKK dodatno delo, odgovornost in skrb.

Danes so v družbi in tudi v našem podjetju različna gledišča na vlogo OOKK, njen pomen in naloge. Ta stališča so zelo različna, nekateri postavljajo celo vprašanje, če je organizacija komunistov v tovarni sploh potrebna. Opazno pa je tudi, da komunisti sami nimajo razčiščenih pojmov o tem. Kakšno je vaše mnenje?

To je vprašanje, ki se nam bo z razvojem samoupravljanja vse česče vsiljevalo in o katerem gotovo vsak komunist razmišlja. Iz tega izhaja najbrž tudi različnost stališč. Dokler samoupravljanje ni bilo razvito do sedanjih stopnje, so bile skoraj vse odločitve sprejete najprej v ZK, ali so pa vodstva s pritiskom na samoupravne organe ali vodstva podjetja izbojevala svoje odločitve. Z razvojem samoupravljanja pa se je ta odločilna vloga ZK začela manjšati in center odločanja je postal delavski svet. Mislim, da je to tudi pravilno, pa čeprav se nekateri še danes niso sprijaznili s tem. Vloga komunistov in njihove organizacije pa mora biti v tem, da bodo spremljali dogajanje v podjetju, dejavnost samoupravnih in vodstvenih organov ter po samoupravni poti vplivali na odločitve, ki morajo biti v duhu socialističnih načel.

Mislim, da še niste odgovorili na vprašanje o vlogi OOKK v podjetju. Omenili ste zmanjševanje vloge OOKK, seveda pa je vprašanje večje ali manjše vloge komunistov različno, če na to gledajo člani ZK ali pa nečlani ZK.

V samoupravnem procesu je naloga komunistov, da je njihovo delo prikrojeno načelom samoupravljanja, ki morajo biti faktor poglobljanja samoupravljanja v smislu, da bodo odločitve samoupravnih organov v korist celotnemu kolektivu. Komunisti so dolžni zastopati stališča, sprejeta v OOKK v samoupravnih organih, masovnih političnih organizacij in v življenju sploh ter dajati vzgled drugim. Vse dilemične stvari je potrebno razčistiti na sestankih, kar omogoča potem enotnost in sposobnost zastopanja stališč v vseh organizacijah in organih.

Kako ocenjujete sodelovanje OOKK z drugimi družbeno političnimi organizacijami v podjetju?

Tega sodelovanja bi moralo biti več, predvsem pa bomo morali več sil usmeriti aktivno ZM. V prvi vrsti je potrebno najti tiste oblike dela z mladino, ki jih bodo privlačile. Vedno moramo imeti pred očmi zgraditev zdravega mladega človeka, ki bo znal presojati in spremljati dogodke in se konstruktivno vključiti v družbeno in politično življenje.

Kaj je po vašem mnenju za mladega človeka politika?

Mladega človeka zanima njegov obstoj in s tem v zvezi ga zanima nadaljnji razvoj podjetja, politika delitve dohodka, medsebojni odnosi in njihov način urejevanja in tudi širša družbena problematika. Za njega je politika sistem oziroma uresničevanje njegovih hotenj.

Marjan Horvat

NEODGOVORNA ODGOVORNOST

ali težnje, da bi temu ali onemu posredno ali neposredno škodovali. Rad bi samo seznanil širši krog članov kolektiva s potekom prve točke dnevnega reda, ki je bila na zadnjem zasedanju DS.

Predsednik DS pojasni članom, da je tov. Stane Hribar z odločbo direktorja premeščen iz obrata nekovin v obrat profilov (vrtalnico), ker je povzročil v obratu nekovin večjo materialno škodo s tem, da je bilo uničeno orodje za bakelitni okov E 14 in stroj za tabletiranje. Tov. Stane Hribar se premesti na manj odgovorno delovno mesto v istem rangu in z istimi osebnimi dohodki.

Predsednik prebere pritožbo tov. Hribarja, v kateri krivdo priznava, toda prosi, da se ga ne premesti na drugo delovno mesto, ker v vseh 18 letih

bila manjša od 1 milijona S din. Delovodja mora biti zbran, strokovno dovolj sposoben in v svojih odločitvah preudaren. Bolje je, da stroj ustavi, kot pa, da dopusti škodo, ki je nastopila prav v zadnjem času.

Škoda, ki jo je povzročil tov. Hribar, se ne sestoji samo v dejanski vrednosti orodja, temveč ima za posledico zastoj na tržišču oziroma neizpolnitev obveznosti do drugih tovarn, ki so vezane na naše proizvode.

Šef proizvodnje je ocenil, da tovariš Hribar kljub svoji dolgoletni praksi ni več kos položaju v tem obratu, ker svojega dela ne more kontrolirati. Kot šef proizvodnje ne more prevzeti odgovornosti za tako delo.

Ko sem poslušal izvajanje tov. Ravnikarja, sem imel občutek, da ni bilo niti trohice obtoževanja zaradi ukrepa,

temveč samo zaščita pred posledicami, ki lahko nastopijo v podobnih primerih.

Nekaj članov DS, večinoma delavk iz tega obrata, se je postavilo v obrambo tov. Hribarja, čes, da mojster tudi vsega ne zna ter se napaka lahko zgodi.

Četudi nisem član DS, sem se prijavil k besedi. Tov. Hribarju sem dejal, da ni pošteno, da člani delavskega sveta postavljajo pred dejstvo, da bodo morali izreči svoj »da« ali »proti« premestitvi. Predlagal sem mu, da svojo pritožbo umakne.

Končno je spregovoril tudi tov. Hribar. Nič več se mi ni zdel skrušen, saj si je pridobil podporo nekaterih članov DS, ki ne bodo potrdili odločbe o premestitvi.

V svojem govoru je priznal krivdo, vendar je sodil, da tudi drugi delajo na-

pake in zaradi tega niso premeščeni.

Predsednik DS je dal na glasovanje potrditev odločbe o premestitvi. Dvignilo je roko 6 pogumnih članov DS, ki so kljub prisotnosti tov. Hribarja jasno izrazili, da je odločba o premestitvi utemeljena.

Drugi so bili proti ali pa so se glasovanja vzdržali.

DS je prevzel odgovornost za delo tov. Hribarja in za izpolnjevanje proizvodnih nalog.

Prva točka dnevnega reda je bila zaključena. Trajala je uro in še čez.

Tov. Hribar je vstal, ponosen in močan ter zapustil zasedanje delavskega sveta...

Drugi smo ostali ter poslušali program razvoja podjetja za nadaljnjih pet let.

Leopold Babšek

»Tam, kjer teče bistra Zila«

Izlet na Koroško je bil poln raznih doživetij, lepih in tudi nekoliko neprijetnih.

Vožnja proti Gorenjski je bila lepa, kajti sobotno jutro je bilo krasno. Z veseljem smo se ozirali v »Gorenjsko skalnato stran«, od koder se je bleščal vrh Triglava.

Tokrat sta avtobusa brnela veselo, ne vedoč za poznejšo smolo. Na mejnem prehodu v Ratečah smo se zadržali kar precej časa.

Mesto Trbiž je znano zaradi nakupovanja. Tudi mi smo se ustavili in mislim, da je vsak izmed nas kupil kak spominček. Nadaljevali smo pot proti Koroški. Avtobusa sta nas odpeljala na Beljaške Alpe. Vrh Beljaških Alp, Dobrač, ima 2167 m. Ustavili smo se nekoliko nižje. Razgled je bil čudovit, saj zajema celo Koroško, Baško jezero, Osojsko jezero, Ziljsko dolino,

Vrbsko jezero in še nešteto drugih krajev.

Najbolj pa so bile čudovite naše planine, kakor pravi pesem: »Mogočno se dvigajo naše gore«. Videli smo Triglav, Jalovec, Mangart, Kanin in druge.

Na povratku v dolino smo imeli smolo, in sicer okvaro enega avtobusa.

V Osoje smo potovali vsi z enim avtobusom. Vožnja res ni bila prijetna, vendar je bila graja nekaterih naših mladink neupravičena in celo groba. Nekatero so se obnašale tako nedostojno, da je bilo človeku ob tem neprijetno, kritizirale so sindikalno organizacijo in žalile starejše osebe.

Kraj Osoje leži na koncu Osojskega jezera. Znamenitost tega kraja je cerkev in samostan, katerega so gradili leta 1026, vendar so ga pozneje še obnavljali. Kdor pozna Aškerčevo delo »Mutec Osojski«, lahko pozna najpo-

Vojvodski prestol na Gosposvetskem polju

membnejšo zgodovino tega kraja. V tem delu opisuje avtor Poljskega kralja Boleslava in njegovo dejanje — uboj škofa. Poljski kralj Boleslav je potoval v Rim, da se izpove papežu. Preostalo življenje je ostal v Osojah kot mutec. Pokoro si je naložil sam. Šele na smrtni postelji je spregovoril in priznal svoje dejanje.

To zgodbo potrjujejo freske na notranji steni cerkve. Sicer pa so Osoje tudi letoviški kraj s prijetnim kopalščem.

Potovanje se je nadaljevalo normalno, kajti avtobus so popravili. Odpeljali smo se na Gosposvetsko polje. Ta kraj je srce koroške dežele, ob katerem se sekajo tri velike družine evropskih narodov: slovanska, germanška in romanska.

Ustavili smo se in si ogledali vojvodski prestol, tu so namreč ustoličevali kneze. Zadnji knez, ki je bil ustoličen po stari slovanski navadi, je bil Ernest Železni, in sicer leta 1414.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Gospa sveta

— V mesecu juniju so bili v tovarni na strokovni ekskurziji študenti IV. letnika visoke šole za sociologijo, novinarstvo in politične vede. Vodil jih je dr. Veljko Rus.

Študenti so se želeli seznaniti z uporabnostjo teoretičnega pouka v praksi. Zato so jim naši strokovni sodelavci s področja kadrovanja, samoupravljanja, tehnologije in delovanja sindikata odgovarjali na zastavljena vprašanja.

— Izvršni odbor sindikalne podružnice bo skupno z mestnim sindikalnim svetom Ljubljana poslal na brezplačno letovanje preko 60 naših sodelavcev.

Letovali bodo v različnih obmorskih krajih ter na Gorenjskem, kjer ima turistična organizacija Alpe-Adria svoje letoviške postojanke.

Kriteriji za izbor so bili: uspešnost pri delu in daljši staž v Elmi, socialno in zdravstveno stanje, ter aktivnost na družbenem in političnem področju.

— Tretje redno zasedanje delavskega sveta je bilo 18. junija t. l. Razpravljali in sklepali je o nadaljnjem razvoju podjetja do leta 1975, ko bi po predvidevanju imeli 21 milijonov dinarjev bruto proizvodnje z okrog 1700 zaposlenimi.

Rečeno je bilo, da bomo tak napredek dosegli, če bomo uspeli na konkurno za obrat v Kočevju, z modernizacijo galvanike ter pridobitvijo večjega števila strokovnih delavcev.

— V soboto, 27. junija je skupina za rekreacijo pri izvršnem odboru sindikalne organizacije priredila enodnevni izlet na Slovensko Koroško. Izlet je bil organiziran samo za člane našega kolektiva. Udeležencev je bilo preko 90.

— Od izvolitve kolektivnih izvršilnih organov, to je odborov, je pretekel šele kratek čas, vendar so se posamezni odbori sestali že po večkrat.

Tako je odbor za kadrovske organizacijske zadeve zasedal že štirikrat. Največ časa so posvetili kadrovskim zadevam. Na prihodnji seji pa bodo razpravljali o stanovanjskih zadevah.

Odbor za gospodarsko finančne zadeve se je pri sedanjem delu največ ukvarjal z nakupom in odprodajo osnovnih sredstev ter z možnostmi o pridobitvi kredita za stanovanjsko gradnjo.

Povsem drugačno pot pa je ubral odbor za napredek poslovanja. Dogovorili so se, da morajo posamezni člani odbora pripraviti prevzemni nalog od dosedanjih organov upravljanja ter podrobno pripraviti naloge, ki jih imajo po novem statutu.

— V mesecu juniju so končali šolanje na poklicni šoli in si pridobili naziv poklic širokega profila (kvalificiran delavec):

Jože Kepic	— strojni ključ.
Franc Čad	— strojni ključ.
Miodrag Radomirović	— rezkalec
Marjan Huber	— kovinostругar
Mihael Dimc	— orodjar
Roman Brdajs	— orodjar

Uk in šolanje so končali uspešno, želimo jim tudi uspehov pri poklicnem delu.

— Prve dni julija je bil zaključen prvi del tečaja za pridobitev poklica priučevalka. Tečaj je obiskovalo 17 slušateljic, ki se sedaj pripravljajo na preizkus znanja. V jeseni bodo izobraževanje nadaljevale le tiste, ki bodo prvo oviro — preizkus znanja — uspešno prestale.

Prav tako se pripravljajo za izpite urrejevalke avtomatov, ki jih bodo opravljale v sredini meseca julija.

— Prostore v Lendavi za tovarno okovov so že pričeli preurejati. V teku so gradbena dela, katere je potrebno najprej opraviti. Če bo delo potekalo po načrtih, bo tovarna pričela redno obratovati z novim letom.

SODOBNO MUČENJE

Nekoč so govorništvu smatrali za umetnost. Danes, ko je govornikov v izobilju, je med njimi precej takih, ki so umetniki posebne vrste. Ti niso umetniki zaradi lepe in pravilne izgovorjave, pretresljivih in globokoumnih besed, ki znajo osvojiti čustva ljudi in pridobiti njihovo naklonjenost. Niti niso umetniki zato, ker znajo svoje govore prilagoditi umskemu nivoju poslušalcev in s pravimi besedami povedati tisto, za kar bi kdo drug potreboval dolg, utrujajoč govor.

Sodoben govornik — »umetnik« je pravo nasprotje nekdanjega govornika. Pri sodobnem govorniku sta govorni organ in spomin veliko bolj razvita kot um in logika. Tudi potrpežljivosti ima več, toda ne s poslušalci, temveč sam s seboj. Raje zamaknjeno sledi razpletanju svojih lastnih misli, kot pa se poglablja v odzivanje poslušalcev na svoj govor. V vsakem času in o vsaki stvari je pripravljen govoriti, ker govora ne pripravlja, temveč ga »stresa iz roka-va«.

Ker čas zanje ni zlato niti denar, imajo vedno dovolj časa za razpletanje neskončno dolgih govorov, v katerih navajajo stvari, ki so jih poslušalci pred tem že nešteto krat slišali. Njihov največji užitek je raba tujk, katerih pomen dostikrat celo njim samim ni poznan. Nič jim ni mar, če ga poslušalci zaradi tega komaj še razumejo, čeprav govori v materinem jeziku.

Bistvo njihove »umetnosti« je v enkratni in skorajda neponovljivi lastnosti, da veliko govorijo in ničesar (vsaj novega) ne povedo. V tem med njimi skorajda ni izjeme. Tak način izražanja sodobne govorniške umetnosti je za poslušalce, dokler se nanje ne navadi-

jo, zelo naporen in ubijajoč. Toda v 30 letih raznovrstnih govorniških mučenj smo doživeli in se tudi naučili marsikaj. Po začetni čustveni zanesenosti je nastopilo obdobje osveščanja in spoznanja, da so pač govori potrebni, četudi nikomur ne koristijo in čeprav so za poslušalce dostikrat nerazumljivi, dolgovezni in celo mučni. Na srečo je človeški organizem ustvarjen tako, da sam ustvarja obrambo pred nevarnimi vplivi. V tem primeru je to storil v obliki izključitve organov za sprejem in dojetje govorov. Tako je bilo ponovno vzpostavljeno nujno potrebno ravnovesje, ki so ga preveč goreči in vsiljivi govorniki porušili. Med tem, ko govornik z vso zavzetostjo opravlja svoje posle, se dobro izurjeni poslušalci zabavajo, kakor kdo ve in zna. Ta si zamišljeno podpira težko glavo in včasih malo zadrema, drugi si trebi nos, nekdo se zabava z risanjem abstraktnih vzorcev, se z očmi in izrazom obraza ali z nogami

zabava s svojim sosedom, eden pa je celo brez sramu zasmrčal. Govornik vsega tega ne opazi, ker je zamaknjen v poslušanje svoje lastne besede, množica ga v tem primeru ne zanima, ker je zanj le kulisa, pred katero nastopa.

Nekoč, ko ljudje še niso bili tako zelo omikani in potrpežljivi, so govornike, ki so skušali poslušalce mučiti z neumnim in praznim besedičenjem, kamenjali ali kako drugače utišali.

Danes se govornikom ni treba bati takega surovega ravnanja, ker smo poslušalci do njega veliko bolj kulturni, obzirni in tudi poniglavi, to menda zato, ker so praviloma najbolj blesteči govorniki tudi družbeno zelo ugledni ljudje z veliko družbeno zaščito. Pri tako neodgovornem odnosu govornika do množice sta pasivnost in navidezna prisotnost edina načina, h katerima se poslušalci lahko zatečejo brez bojzani.

Franc Križaj

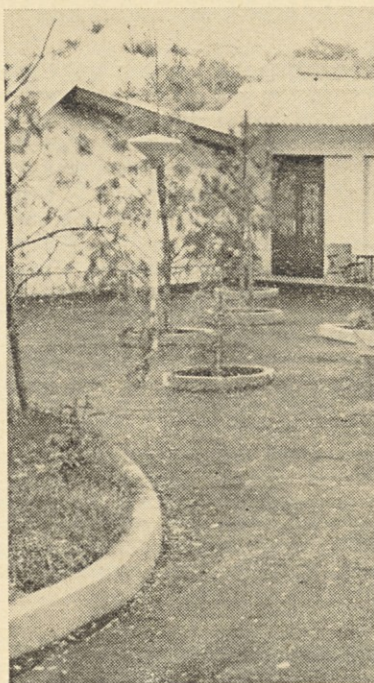
Dopust v Bašaniji

Po dveh letih sem ponovno preživel del svojega letnega dopusta v naši pomorski bazi »Zatišje« — v Bašaniji. Prijetno me je presenetil njen prenovljeni zunanji videz, ki daje vedeti, da so podjetja, člani počitniške skupnosti Zatišje zopet vložili v dom nekaj novih desettisočakov. Najnovejša investicija asfaltiranje neposredne okolice paviljonov in posaditev dreves, ki bodo v nekaj letih nudila prijetno senco ne samo ljudem, ampak celotnemu prostoru, je gotovo zelo primerna in je eden bistvenih pogojev, da bo naša »baza« že čez nekaj let postala nadvse prijetno počitniško domovališče stotin naših delavcev in njihovih družin.

Če izvzamem nekaj malenkosti, moram priznati, da je »Zatišje« že danes počitniški dom, ki nudi povsem zadovoljiv oddih vsem, ki so prišli na morje po sonce in kopanje. Glede na minimalni znesek, s katerim razpolaga uprava »Zatišje« za vsakega gosta, pa je udobnost bivanja v mnogih pogledih odvisna tudi od dobre volje in življenjskih navad samih gostov, ki včasih zahtevajo preveč, oziroma primerjajo usluge, ki jih nudi Zatišje, z uslugami, ki jih nudijo hoteli za trikrat večji denar. Predvsem gre za vzdrževanje čistoče v paviljonih in sanitarijih in tudi v jedilnici.

Počutje v domu je odvisno tudi od tega, kako si posamezni gost predstavlja dopust in oddih. Treba je priznati, da so se navade ljudi v zadnjih nekaj letih precej spremenile. Vedno redkejši so taki, ki bi zvečer ostali pri mizi in ponočevali pri kartah in alkoholnih pijačah. Vedno več je tistih, ki so domeli, da je treba dopust na morju izkoristiti za sončenje, počitek in rekreacijo. K ureditvi doma in bivanja pa spada tudi ureditev plaže, to je prostora ob morju, ki služi za sončenje in kopanje. Glede tega pa še ni zadovoljive rešitve. Prostor ob morju, kamor hodi večina gostov Zatišja, je razmeroma zanemarljiv in predvsem vsako leto na novo umazan od ostankov nafte in drugih odpadkov. Glede tega bi bilo dobro zgraditi pomol pravokotno na obalo, za njim pa betonsko ploščad. Vsako leto bi bilo potrebno poskrbeti za čiščenje tega dela obale.

Prav tako pogrešamo kabine za preoblačenje, za katere že stoji prazno ogrodje. Tudi med sezono bi bilo potrebno poskrbeti za občasno čiščenje obale. Morda bi bila to dolžnost krajevne turistične organizacije, saj plačujemo turistično takso. Toda če teh delavcev ni, je pač bolje, da sami poskrbimo za red, kot pa, da trpimo umazanijo, ki kvari dobro počutje.

Če naj podam še oceno za osebje doma, moram ugotoviti zadovoljivo skrb in vestnost v razmerah in materialnih možnostih, ki jih imajo na razpolago.

Počitnice na morju so vsekakor za nas prebivalce celine zelo vabljive in tudi zdravju koristne. Želeti bi bilo, da bi vsak član kolektiva prebil del svojega dopusta na morju. Pri tem pa se srečamo z vprašanjem širjenja kapacitet počitniškega doma. Glede na druge faktorje, kapaciteto kuhinje, jedilnice itd., je sedanjí obseg Zatišja kar primeren. Vprašanje nadaljnjih gradenj potrebnih kapacitet bi bilo treba dobro preštudirati. Druga možnost je, da se izmena bivanja skrajša od 10 na 7 dni in da se podaljša sezona s polno zasedbo že v juniju.

Zadnjih nekaj let smo o »Zatišju« in Bašaniji v podjetju bolj malo govorili in tudi malo investirali. V letošnjem letu smo to popravili in želeti bi bilo, da ne ostanemo pri tem, ampak da vsako leto žrtvujemo nekaj denarja za povečanje udobnosti in v povečanje možnosti, da bi lahko uživalo počitnice na morju čim več članov kolektiva. Skrb za rekreacijo se mora povečati. Naša pomorska »baza« je dragocen objekt, ki zasluži vso pozornost tudi v prihodnje.

Branko Prhne

PRIJATELJSKA NOGOMETNA TEKMA

V petek, dne 5. junija 1970, se je nogometna reprezentanca naše tovarne odpravila v Duplico pri Kamniku z namenom, da odigra prijateljsko tekmo s podjetjem Svit iz Kamnika. Na pot so igralci odšli s tremo. Zavedali so se, da je to tekma s težkim nasprotnikom. Vreme je bilo lepo in prav to jim je dajalo še večji pogum in veselje do tekme. Tekma se je pričela ob 17. uri. Obe strani sta začeli zelo zagrizeno in nasprotnik je kazal premoč. Toda v deseti minuti je Elma naredila prodor in padel je prvi gol v korist Elmi. Drugi gol je padel v 38. minuti prvega polčasa. V prvem polčasu je bil rezultat 2 : 0 v korist Elme.

Toda v 8. minuti drugega polčasa je Svit zmanjšal rezultat na 2 : 1. Tedaj pa je začela naša reprezentanca ostrejšo tekmo. To je pripomoglo do nove spremembe rezultata 3 : 1 v korist Elme. V 43. minuti pa je Svit postavil končni rezultat 3 : 2.

Naša reprezentanca je bila vesela zmage še posebno zato, ker se je zavedala, da je bila to za naš težka preizkušnja, saj smo bili brez treningov.

Mislím, da je s tem mladina pokazala, da želi delati in da že dela na športnem področju.

Tomaž Rajšp

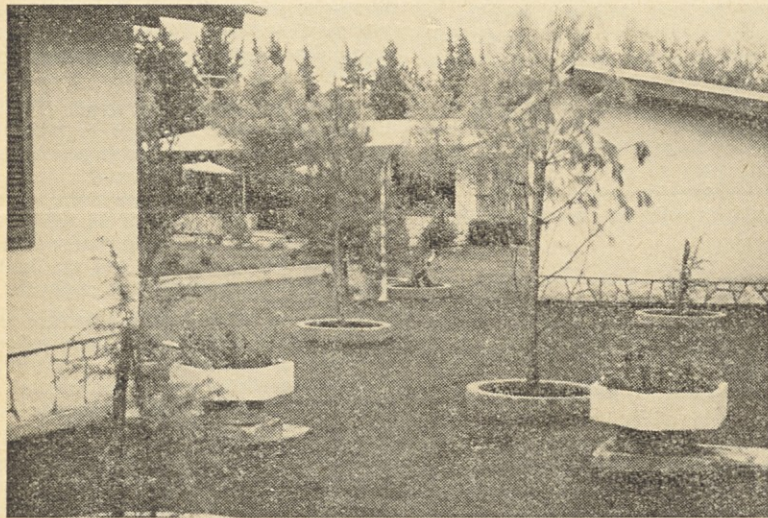
»TAM KJER TEČE BISTRA ZILA«

Cerkev Gospe svete je grajena v gotskem slogu, v katerem so gradili zlasti od leta 1200 do 1500. Notranjost cerkve je zelo bogata. Strop glavne cerkvene ladje je ves poslikan s freskami. Preveč bi bilo obširno opisovati podrobnosti.

Cerkev ima dva mogočna zvonika, ki pa nista enako grajena. Južni zvonik ima romanska okna. Po požaru leta 1669 so naredili zvonikoma baročno streho. Nad vhodom v cerkev opazimo starodavno sončno uro. Vsa južna stran cerkve je polna reliefov in znamenitih kamnov. Po ogledu zgodovinskih spomenikov smo s odpeljali proti domu. Toda smola, mejni prehod na Železno Kapljo je bil zaprt. Morali smo nazaj in se vrniti čez Ljubljanski mejni prehod.

V Ljubljano smo prišli ob 23. uri. Upam, da so bile vse nevspečnosti pozabljene in da je izlet ostal vsakemu posamezniku v lepem spominu.

Kati Cigole

Poslovno poročilo za I. polletje 1970

Rezultati proizvodnje in prodaje za I. polletje 1970 niso dosegli naših predvidevanj, kar je razvidno iz naslednje tabele:

	Jan.	Feb.	Marc	April	Maj	Jun.	I. pol. 1970	Indeks I. pol. 70 : 69
Doseg. plana proizvodnje za I. 1970 v NNU	84 %	96 %	111 %	99 %	90 %	86 %	94 %	118 %
Doseg. plana proizvodnje za I. 1970 v DIN	79 %	97 %	109 %	100 %	93 %	84 %	94 %	123 %
Doseg. plana prodaje za I. 1970 v NNU	93 %	91 %	103 %	99 %	90 %	86 %	94 %	118 %
Doseg. plana prodaje za I. 1970 v DIN	87 %	94 %	104 %	97 %	97 %	89 %	95 %	126 %
Štev. zaposl. na zaposl. (za 182,5 ur)	913	932	939	943	949	943	94 %	107 %
Povpr. OD na zaposl.	1048	985	966	1108	1138	—	—	—

V gornji tabeli so v odstotkih izraženi rezultati doseganja v odnosu na postavljeni plan, ki je za 23 % večji od lanskoletne izpolnitve. Proizvodnja in prodaja sta bili v vseh mesecih, razen v marcu, nekoliko pod planom. V I. polletju je bilo povprečno zaposlenih 936, po potrebah pa je bilo predvideno 1000 zaposlenih.

Zadnja vrstica v tabeli nam kaže gibanje povprečnih osebnih dohodkov na zaposlenega za 182,5 ur mesečno. Povprečje petih mesecev letošnjega leta

znaša 1.049 N din — letni plan pa predvideva 1.050 N din. Zadnja kolona v tabeli pa nam kaže primerjavo in rezultate I. polletja 1970 nasproti I. polletju 1969.

Iz vseh teh podatkov vidimo, da smo plan proizvodnje in tudi plan prodaje dosegli 94 %. Vzrokov za takšno stanje je vsekakor več, izmed njih pa je prav gotovo manjše število zaposlenih kot je bilo predvideno. Težave glede zaposlitve delovne sile so bile skoraj v vseh obratih. Največje težave pa so bile v montaži, zaradi nenavadno velikega odhajanja delavk. Na transfer avtomatov smo zašli v velike težave, zato smo bili prisiljeni preusmeriti proizvodnjo na enovretenske avtomate — zavedajoč se, da bodo zaradi tega nastali večji stroški — (povečanje delovne sile v vrtnalnici).

Tu so najprej nastopile težave zaradi nedobave materiala — medeninastih palic (prej kolobarji), nato pa so nastopile težave zaradi delovne sile, izpadla je ena izmena (poklicno obolenje), kar je imelo za posledico neizdelavo polizdelkov. Zaradi premajhne zmogljivosti avtomatov in zakasnele dobave smo v II. tromesečju izpolnili plan lestenčnih sponk komaj s 40 %.

V bakelitnem oddelku imamo tudi premajhne zmogljivosti, posebno na večjih stiskalnicah. Delno smo težave odpravili na nekaterih stiskalnicah s 4. izmenom v obratu Lendava. Do danes pa nam še ni uspelo, da bi obratovala avtomatska hidravlična stiskalnica, s čimer bi povečali zmogljivost bakelitnega oddelka za okoli 6 % (večja okvara orodja). Dotaknil sem se samo nekaterih problemov, ki so bili vzrok za neizpolnitev plana, jih je pa še mnogo več — razne okvare orodij in strojev ter s tem v zvezi zakasnela popravila.

Za II. polletje bo treba posvetiti takim izpadom večjo pozornost in zadolžiti službe s konkretnimi nalogami. Stanje zaposlitve v montaži se bo izboljšalo že v III., posebno pa v IV. tromesečju s pričetkom obratovanja razširjenega obrata v Lendavi, kjer se predvideva montaža okovov.

Celotni finančni pokazatelj za II. polletje 1970 bo sestavljen predvidoma do 25. 7. 1970, iz njega pa bo razvidno naše celotno poslovanje in gospodarjenje tega obdobja.

Tone Jernejčič